Скала бодовања и решења тестова за уџбеник

Биологија за осми разред основне школе

издавачке куће Дата Статус

Тестови уз уџбеник **Биологија за осми разред основне школе** издавачке куће **Дата Статус** урађени су темељно и са намером да вам олакшају проверу знања током школске године. Поред иницијалног теста, тестовима за проверу знања је покривено пет заокружених целина. За сваку од њих је предвиђен тест у А и Б верзији, како би се спречило преписивање. Сви тестови су усклађени са исходима које предвиђа наставни план и програм, а питања су пажљиво градирана по тежини.

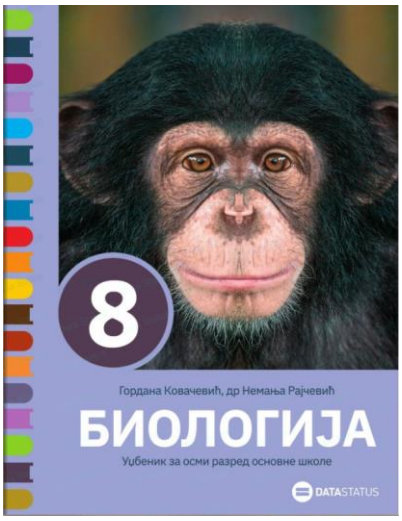

Тестови су доступни у:

- PDF формату, који можете одмах штампати и користити;
- Word формату, који вам омогућава да задатке преуредите у складу са сопственим потребама.

Да би се спречила евентуална злоупотреба, тестове шаљемо наставницима искључиво на упит путем имејла.
Уколико вам више одговара да тестове добијете у штампаном издању, молимо вас да нам се јавите на info@datastatus.rs.

Списак тестова:

- **Иницијални тест**
- **Тест 1** – Јединство грађе и функције – Групе А и Б – 1. део
- **Тест 2** – Јединиство грађе и функције – Групе А и Б – 2. део
- **Тест 3** – Човек и здравље – Групе А и Б
- **Тест 4** – Порекло и разноврсност живота – Групе А и Б
- **Тест 5** – Наслеђивање и еволуција – Групе А и Б
- **Тест 6** – Живот у екосистему – Групе А и Б

Ауторка тестова:

Наташа Јановић, наставница биологије у ОШ „Радоје Домановић” у Београду

СТРУКТУРА ПИТАЊА И НАЧИН БОДОВАЊА

ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ

СТРУКТУРА ПИТАЊА:

Основни ниво: 8

Средњи ниво: 5

Напредни ниво: 3

СКАЛА ЗА ПРОЦЕНУ УСПЕХА

Бр. бодова x 5/50	Оцена
0–1,4	недовољан
1,5–2,4	довољан
2,5–3,4	добар
3,5–4,4	врло добар
4,5–5,0	одличан

Број бодова сваког ученика помножити са 5 и поделити са укупним бројем бодова теста – то је 50.

ТЕСТОВИ ПО ПОГЛАВЉИМА

СТРУКТУРА ПИТАЊА:

Основни ниво: 4

Средњи ниво: 4

Напредни ниво: 2

СКАЛА БОДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊА

Број бодова	Оцена	Проценат успеха
0–9	1	0–30%
9,5–15	2	31–50%
15,5–21	3	51–70%
21,5–25,5	4	71–85%
26–30	5	86–100%

▪ ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ – РЕШЕЊА

Зад.	РЕШЕЊЕ	БОДОВИ	БОДОВАЊЕ	НИВО
1	1. цијанобактерије, 2. алге, 3. маховине, 4. голосеменице	**2**	4 x 0,5	О
2	1. **г**; 2. **д**; 3. **а**; 4. **ђ**; 5. **б**	**5**	5 x 1	С
3	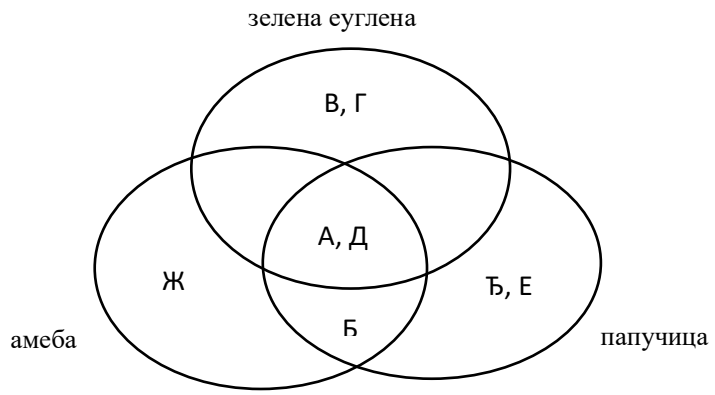	**4**	8 x 0,5 Ако је нека ставка написана на два места, не признаје се ни на једном; ако је нека ставка прецртана, одузима се 0,5 поена.	Н
4	а) асиметрија; б) зрачна; в) зрачна; г) двобочна	**2**	4 x 0,5	О
5	1. Број парова хомологих хромозома: **2**; 2. Број алела: **4**; 3. Број различитих гена: **8**	**3**	3 x 1	С
6	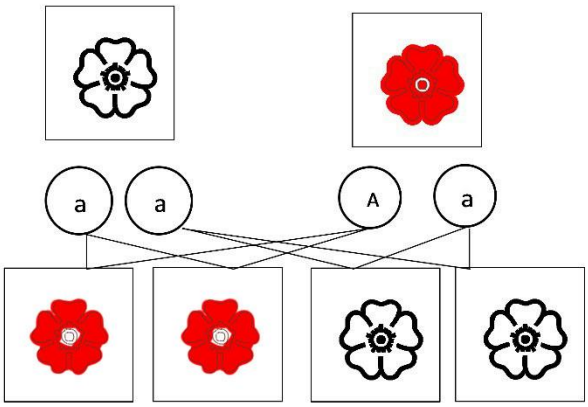 Одговор: **правило растављања**	**2**	1 поен за бојење цветова, 1 за тачан одговор	Н
7	а) **Н**; б) **Т**; в) **Т**; г) **Т**; д) **Т**; ђ) **Т**; е) **Н**; ж) **Н**	**4**	8 x 0,5	С
8	Уљез: **кромпир** Одговор: **Подземни део који једемо је подземно стабло – кртола, док је код осталих наведених биљака јестив корен.**	**2**	1 + 1	Н
9	а) вештачки активни; б) природни активни	**2**	1 + 1	Н
10	а) сложено око; д) еритроцити; б) бочна линија; ђ) Малпигијева телашца; в) ензими за варење; е) смена генерација; г) ваздушне кесе; ж) хитин.	**4**	8 x 0,5	О

11	а) вакуоле; б) мицелија; в) хифе; г) лишај	**2**	4 x 0,5	О
12	1. **в**; 2. **д**; 3. **г**; 4. **а**	**4**	5 x 1	О
13	**Тундра:** поларна лисица, бели медвед, полегла врба, ирвас **Тајга:** смеђи медвед, папрат **Степа:** бизон, ковиље, саџа **Медитеранска шума и макија:** поскок, шакал, алепски бор	**6**	12 x 0,5	С
13	Кенгур: **длака** Зелена жаба: **нема, танка и слузава кожа** Кишна глиста: **кутикула** Врабац: **перје**	**2**	2 x 0,5	О
14	1. **ђ**; 2. **в**; 3. **б**; 4. **е**; 5. **а**; 6. **г**	**3**	6 x 0,5	С
15	а) **Т**; б) **Н**; в) **Т**; г) **Н**; д) **Т**; ђ) **Н**	**3**	6 x 0,5	С
	Укупно:	**50**		

ТЕСТОВИ ПО ПОГЛАВЉИМА – РЕШЕЊА

■ **Тест 1 – Група А** (Јединство грађе и функције), 1. део

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>1. рецептор, 2. осећајни нерв, 3. кичмена мождина, 4. моторни нерв</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Заокружује се друга слика
Одговор: жуту мрљу</td><td>1</td><td>2 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td><table><tr><th>Чулне ћелије</th><th>Врста дражи</th><th>Чулни орган</th></tr><tr><td>терморецептор</td><td>температура</td><td>кожа</td></tr><tr><td>фоторецептор</td><td>светлост</td><td>око</td></tr><tr><td>механорецептор</td><td>механички утицај</td><td>ухо</td></tr><tr><td>хеморецептор</td><td>хемијски утицај</td><td>језик, нос</td></tr></table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>1. е; 2. д; 3. г; 4. а; 5. б; 6. в</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td>а) Н; б) Т; в) Н; г) Т; д) Н; ђ) Н; е) Т; ж) Т</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) органских; б) велику; в) бројним; г) минималан; д) малом; ђ) није</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>а) једро; б) Голџијев апарат; в) центриола; г) лизозом;
д) рибозом; ђ) ендоплазматична мрежа</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>1. е; 2. д; 3. б; 4. ж; 5. ђ; 6. в; 7. г; 8. а</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td> 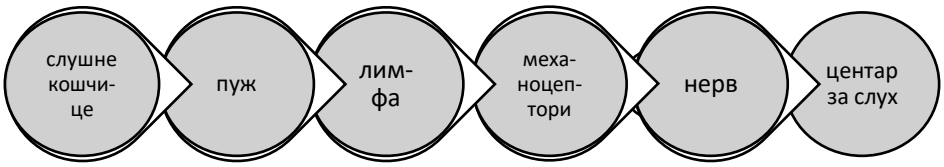
</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td>Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље.
 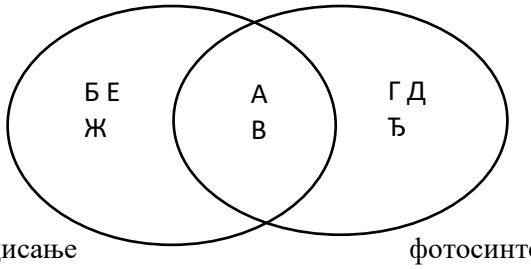

ћелијско дисање фотосинтеза</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 1 – Група Б** (Јединство грађе и функције), 1. део

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>1. рецептор, 2. осећајни нерв, 3. моторни нерв, 4. ефектор</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Заокружује се трећа слика
Одговор: обрнут</td><td>1</td><td>2 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td><table>
<tr><th>Чулне ћелије</th><th>Врста дражи</th><th>Чулни орган</th></tr>
<tr><td>хеморецептор</td><td>хемијски утицај</td><td>језик, нос</td></tr>
<tr><td>механорецептор</td><td>механички утицај</td><td>ухо</td></tr>
<tr><td>фоторецептор</td><td>светлост</td><td>око</td></tr>
<tr><td>терморецептор</td><td>температура</td><td>кожа</td></tr>
</table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>1. ђ; 2. е; 3. б; 4. а; 5. в; 6. г</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td>а) Т; б) Н; в) Н; г) Т; д) Н; ђ) Н; е) Т; ж) Т</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) олакшава; б) ефикаснију; в) мала; г) ситнији; д) сложеније;
ђ) широке</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>а) ендоплазматична мрежа; б) рибозоми; в) лизозом;
г) центриола; д) Голџијев апарат; ђ) једро</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>1. д; 2. г; 3. а; 4. ђ; 5. б; 6. е; 7. ж; 8. в</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td> 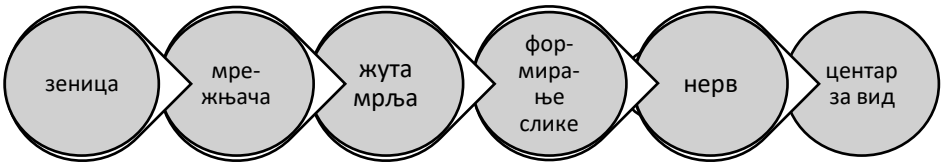
</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td>Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље.
 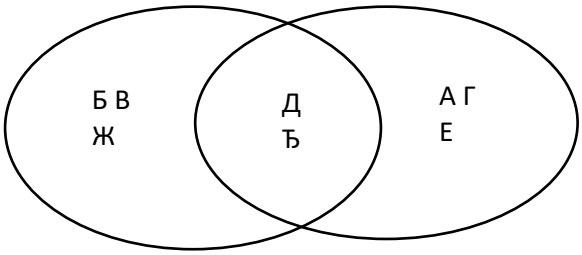

ћелијско дисање фотосинтеза</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 2 – Група А** (Јединство грађе и функције), 2. део

Зад.	РЕШЕЊЕ	БОДОВИ	БОДОВАЊЕ	НИВО
1	1. сложени шећер, 2. прост шећер, 3. црвене ресице, 4. крвоток	2	4 x 0,5	О
2	1. **в**; 2. **г**; 3. **б**; 4. **а**	2	4 x 0,5	О
3	користи се за синтезу напушта ћелију у виду топлоте чува се у једињењима **Одговор**: Представља оксидацију глукозе.	2	1 + 1	О
4	1. **б**; 2. **г**; 3. **д**; 4. **а**	2	4 x 0,5	О
5	~~затворене~~ – отворене ; ~~киселоник~~ – угљен-диоксид; ~~влажној~~ – сувој ~~листопадна~~ – зимзелена; ~~танком~~ – дебелом; ~~уских~~ – широких	3	6 x 0,5	С
6	**Прва фаза ћелијског дисања**: започиње у анаеробним условима; разлагање глукозе; настаје пирогрожђана киселина; одвија се у цитоплазми **Друга фаза ћелијског дисања**: започиње у аеробним условима; разлагање пирогрожђане киселине; настају вода, угљен-диоксид и енергија; одвија се у митохондријама	4	8 x 0,5	С
7	а) **Т**; б) **Т**; в) **Н**; г) **Т**; д) **Н**; ђ) **Н**; е) **Т**; ж) **Т**	4	8 x 0,5	С
8	**Ендотермни организми:** вук, ласта **Ектотермни организми:** зелена жаба, медоносна пчела, пастрмка **Хетеротермни организми:** пух, слепи миш, европски јеж	4	8 x 0,5	С
9	ниво шећера расте → гуштерача лучи инсулин → мишићне ћелије складиште шећер → ћелије јетре складиште шећер → ниво шећера опада → ниво шећера је сталан **Одговор:** механизам повратне спреге	4	3 + 1	Н
10	Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље. ћелијско дисање: Б Д Ђ Г фотосинтезаа: А Е Ж В	3	3 x 1	Н
	Укупно бодова:	**30**		

■ **Тест 2 – Група Б** (Јединство грађе и функције) 2. део

Зад.	РЕШЕЊЕ	БОДОВИ	БОДОВАЊЕ	НИВО
1	1. коренске длачице, 2. проводно ткиво корена, 3. **проводно ткиво стабла**, 4. проводно ткиво листа, 4. испаравање кроз стоме	2	4 x 0,5	О
2	1. д; 2. в; 3. г; 4. б	2	4 x 0,5	О
3	Скупљање крвних капилара у кожи Ширење крвних капилара у кожи **Одржавање сталне температуре тела** Смањење лучења зноја и подизање длаке **Појачавање лучења зноја и спуштање длаке** **Одговор:** Дахтање	2	1 + 1	О
4	1. **г**; 2. **а**; 3. **д**; 4. **б**	2	4 x 0,5	О
5	**Светла фаза фотосинтезе**: одвија се на тилакоидима; упијање сунчеве светлости; ослобађање кисеоника; стварање међупроизвода **Тамна фаза фотосинтезе**: није неопходна сунчева светлост; одвија се у строми; настаје молекул глукозе; неопходни су вода и угљен-диоксид	4	8 x 0,5	С
6	а) **Н**; б) **Т**; в) **Н**; г) **Т**; д) **Т**; ђ) **Н**; е) **Т**; ж) **Т**	4	8 x 0,5	С
7	~~влажне~~ – суве; ~~шећера~~ – воде; ~~стаблима~~ – листовима; ~~лист~~ – стабло; ~~зељаста~~ – дрвенаста; ~~мало~~ – пуно	3	6 x 0,5	С
8	**Ендотермни организми:** поларна лисица, камила, кит **Ектотермни организми:** ливадски гуштер, поскок, шаран **Хетеротермни организми:** европски слепи миш, европски јеж	4	8 x 0,5	С
9	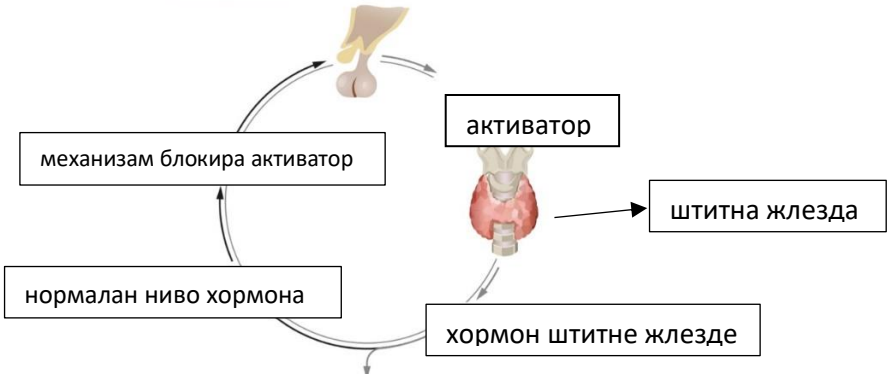 **Одговор**: хомеостаза	4	3 + 1	Н
10	Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље. 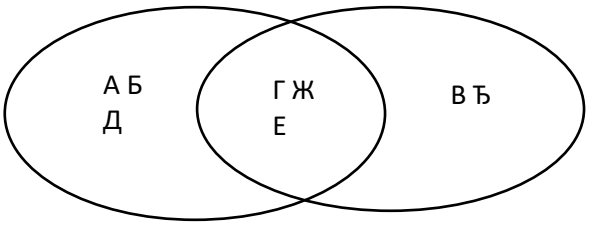	3	3 x 1	Н
	Укупно бодова:	**30**		

■ **Тест 3 – Група А** (Човек и здравље)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>Женски пол: X + X = ♀
Мушки пол: X + Y = ♂</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>а), г), ђ)</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>а) андропауза, б) родна припадност, в) менопауза, г) полна припадност, д) психичко сазревање, ђ) полно сазревање</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>а) Н; б) З; в) Н; г) Н; д) Н; ђ) З</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td><table><tr><th>Начин преношења сиде</th><th>Није начин преношења сиде</th></tr><tr><td>полни однос;
преко крви;
са мајке на дете током порођаја и дојења</td><td>руковање;
пољубац;
загрљај;
преко хране;
купање у базену са зараженом особом</td></tr></table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) Т; б) Т; в) Т; г) Н; д) Н; ђ) Н; е) Т; ж) Т</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>1. д; 2. ђ; 3. б; 4. в; 5. а; 6. г</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>а) тешко; г) прејаки;
б) сиромашна; д) је сигнал;
в) могу; ђ) садржи</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: таблетоманија
Објашњење: зато што је то болест зависности</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td> 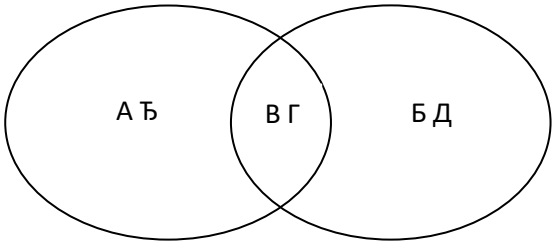

сида гонореја
Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље.</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 3 – Група Б** (Човек и здравље)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td> 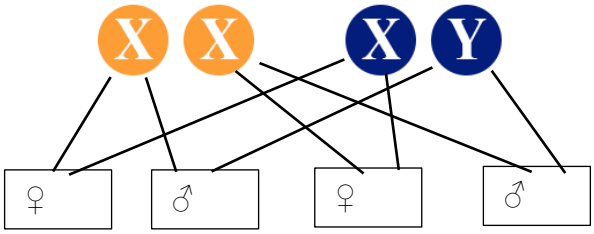
</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>б); в); г)</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>а) полно сазревање; б) менопауза; в) полна припадност; г) родна припадност; д) психичко сазревање; ђ) андропауза</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>а) З; б) Н; в) Н; г) Н; д) З; ђ) З</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td><table><tr><th>Није начин преношења сиде:</th><th>Начин преношења сиде:</th></tr><tr><td>кијање;
коришћење заједничког тоалета;
удисање истог ваздуха;
заједнички прибор за јело</td><td>употреба истог шприца код наркомана;
сексуални контакт;
током дојења;
током трудноће</td></tr></table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) Н; б) Н; в) Т; г) Н; д) Т; ђ) Т; е) Н; ж) Т</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>1. в; 2. б; 3. ђ; 4. г; 5. д; 6. а</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>а) могу;
б) неповољно;
в) нелегално;
г) недовољно;
д) Често;
ђ) ходања</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: употреба стереоида
Објашњење: су то хормони који се вештачки употребљавају ради повећања физичке масе</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td> 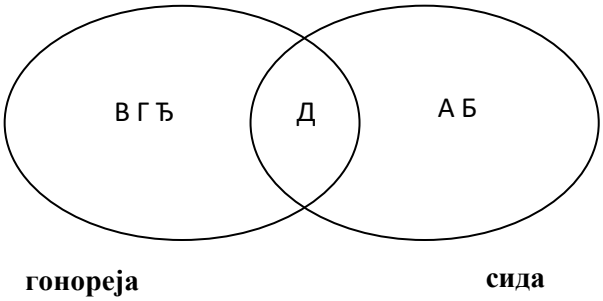

Свако поље по 1 поен. Бодује се само тачно попуњено поље.</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 4 – Група А** (Порекло и разноврсност живота)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>б) џиновски водоземац
Одговор: експанзија ефикаснијих предатора – крокодила</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>настанак живота → појава плактодерми → хрскавичаве рибе → суперконтиненти → археофруктус → данашњи континенти</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>а) мезозоик; д) геолошки слојеви;
б) геолошка ера; ђ) палеозоик;
в) прекамбријум; е) периода;
г) кенозоик; ж) календар живота</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>Одговор: камбријумска експлозија</td><td>2</td><td>1 x 2</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td>1) д; 2) а; 3) г, в; 4) ђ; 5) б</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) Т; б) Н; в) Н; г) Т; д) Н; ђ) Т; е) Т; ж) Н</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>а) треће изумирање;
б) друго изумирање;
в) прво изумирање;
г) пето изумирање</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>б) кутикула; г) стоме; д) проводни систем; е) развитак корена</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: водени организам
Одговор: зато што се објашњења односе на копнене организме</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td><table><tr><th>Прекамбријум</th><th>Палеозоик</th><th>Мезозоик</th><th>Кенозоик</th></tr><tr><td>цијанобактерије;
сунђери;
зелене алге</td><td>медузе;
трилобити;
дрвенасте папрати</td><td>диносауруси;
прве птице;
четинари</td><td>мамут;
џиновска моа;
човек</td></tr></table></td><td>6</td><td>12 x 0,5</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 4 – Група Б** (Порекло и разноврсност живота)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>в) врста риба без вилица
Одговор: Научници још увек нису открили узрок његовог нестанка.</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>прокатиоти → једноћелијски еукариоти → камбријум → карбон → Пангеа → диносауруси</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>а) периода; д) палеозоик;
б) кенозоик; ђ) геолошка ера;
в) прекамбријум; е) мезозоик;
г) геолошки слојеви; ж) календар живота</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td><u>Одговор</u>: **гасторнис**</td><td>2</td><td>1 x 2</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td>1) **б**; 2) **а, г**; 3) **ђ**; 4) **в**; 5) **д**</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>а) **Т**; б) **Т**; в) **Н**; г) **Н**; д) **Т**; ђ) **Н**; е) **Т**; ж) **Т**</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>а) пето изумирање;
б) прво изумирање;
в) четврто изумирање;
г) друго изумирање</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>в) скелетни систем; д) развој зглобова; е) амниотско јаје; ж) плућа</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: **зелена алга**
Одговор: **зато што се објашњења односе на копнене биљке.**</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td><table><tr><th>Прекамбријум</th><th>Палеозоик</th><th>Мезозоик</th><th>Кенозоик</th></tr><tr><td>бактерије; животиње са љуштурицом; вишећелијске алге</td><td>мекушци; плакодерми; први гмизавци</td><td>први сисари; прве цветнице; прве птице</td><td>мамут; рунасти носорог; сабљозуби тигар</td></tr></table></td><td>6</td><td>12 x 0,5</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>**Укупно бодова:**</td><td>**30**</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 5 – Група А** (Наслеђивање и еволуција)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>молекул ДНК → молекул преносилац информације → рибозом → синтеза беланчевина</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>а) ~~гени~~ /ензими;
б) ~~масти~~ /беланчевине;
в) исте /~~различите~~;
г) велики / ~~мали~~</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td><table><tr><th>Спољашњи слој</th><th>Средњи слој</th><th>Унутрашњи слој</th></tr><tr><td>неурон,
покровна ћелија</td><td>еритроцит,
срчана мишићна ћелија</td><td>ћелија јетре,
ћелија гуштераче</td></tr></table></td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>а); в); ђ)</td><td>3</td><td>3 x 1</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td>а) Т; б) Н; в) Н; г) Т; д) Н; ђ) Т</td><td>3</td><td>6 x ,0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td>1. б; 2. в; 3. е; 4. г; 5. а; 6. д</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td>1. усправан човек
2. аустралопитекус
3. рани хоминини
4. неандерталац
5. паметан човек
6. вешти човек</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>1. материца
2. коштана срж
3. мозак
4. мишићи
5. јетра
6. кости
7. срце
8. кожа</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td> 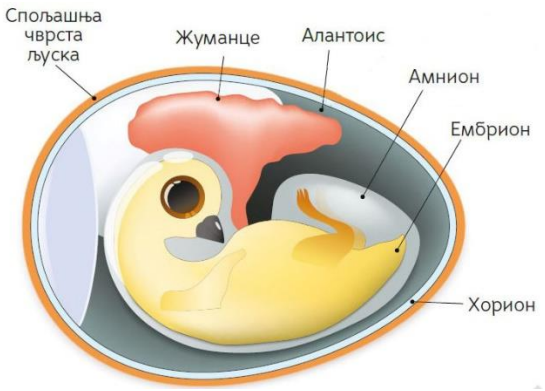

Одговор: амниотско јаје</td><td>4</td><td>3 (за сваки одговор на слици 0,5) + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td>јачина светлости → хормони → деоба меристемских ћелија у пупољку → цвет → опрашивање → оплођење

Одговор: Програмирана смрт.</td><td>3</td><td>2 за распоред +1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 5 – Група Б** (Наслеђивање и еволуција)

Зад.	РЕШЕЊЕ	БОДОВИ	БОДОВАЊЕ	НИВО
1	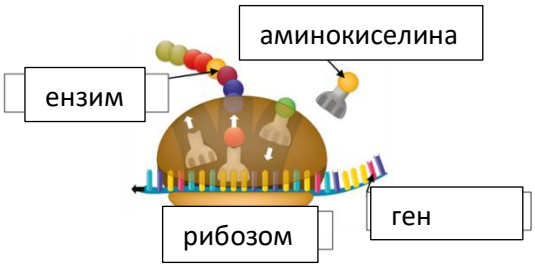	2	4 x 0,5	О
2	а) ограничен / ~~неограничен~~; б) ~~инсектима~~ / ветром; в) ~~већом~~ / мањом; г) хлађење / ~~загревање~~	2	4 x 0,5	О
3	**Спољашњи слој**: еритроцит, срчана мишићна ћелија **Средњи слој**: ћелија јетре, ћелија гуштераче **Унутрашњи слој**: неурон, покровна ћелија	3	6 x 0,5	О
4	б), в), г)	3	3 x 1	О
5	а) **Т**; б) **Т**; в) **Н**; г) **Н**; д) **Т**; ђ) **Н**	3	6 x 0,5	С
6	1. **г**; 2. **д**; 3. **б**; 4. **в**; 5. **е**; 6. **а**	3	6 x 0,5	С
7	1. аустралопитекус, 2. вешти човек, 3. усправан човек, 4. неандерталац, 5. рани хоминини, 6. паметан човек	3	6 x 0,5	С
8	1. груди 2. мишићи 3. јајници 4. срце 5. мозак 6. кожа 7. јетра 8. коштана срж	4	8 x 0,5	С
9	 **Одговор:** Мушка полна ћелија.	4	3 (0,5 за сваки тачан одговор на цртежу) + 1 за одговор	Н
10	цртање → **употреба ватре** → сахрањивање мртвих → употреба каменог оруђа → промене у грађи кичме и карлице → **неспретан ход** **Одговор**: О пореклу врста путем природног одабирања.	3	2 (0,5 за сваку промену у понашању) + 1 за одговор	Н
	Укупно бодова:	**30**		

■ **Тест 6 – Група А** (Живот у екосистему)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>3 – 2 – 4 – 1</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>а) мутуализам; б) конкуренција; в) микориза; г) азотофиксација; д) паразитизам; ђ) коменсализам</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>1. в; 2. д; 3. г; 4. б</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>а) Т; б) Н; в) Н; г) Т, д) Т; ђ) Т</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td><table><tr><th>Зона високих биљака</th><th>Зона плутајућих биљака</th><th>Зона подводних биљака</th></tr><tr><td>рогоз,
трска</td><td>водени орашак,
локвањ</td><td>мешинка,
ресина</td></tr></table></td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td><table><tr><th>Процеси у природи</th><th>Узрок</th><th>Последица</th></tr><tr><td>ефекат стаклене баште</td><td>угљен-диоксид, метан, водена пара</td><td>подизање нивоа мора и океана доводи до нестанка великог броја острва и потапања приобалских градова</td></tr><tr><td>уништавање озонског омотача</td><td>фреони који се налазе у дезодорансима, клима-уређајима, замрзивачима</td><td>појачано ултраљубичасто зрачење које оштећује молекул ДНК у ћелијама живих бића</td></tr><tr><td>киселе кише</td><td>сумпор-диоксид и оксиди азота</td><td>исушивање шума и повећавање киселости земљишта, река и језера</td></tr><tr><td>ерозија земљишта</td><td>крчење шума</td><td>спирање земљишта, нестанак вегетације; минерали из земљишта доспевају у реке и језера, где доприносе цветању воде и тровању водених токова</td></tr></table></td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td><table><tr><th>Степа</th><th>Четинарска шума</th><th>Лишћарска листопадна шума</th><th>Планинске рудине</th></tr><tr><td>плава клека,
текуница</td><td>Панчићева оморика,
велики тетреб</td><td>буква,
дрозд</td><td>рунолист,
дивокоза</td></tr></table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>а) капацитет животне средине;
б) интродукција;
в) периодичне промене;
г) необновљиви природни ресурси;
д) одрживи развој;
ђ) инвазивна врста;
ж) стални природни ресурси;
з) еколошки отисак</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: крпељ
Одговор: зато што је паразит, док су сви остали организми у посебним односима симбиозе</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td> 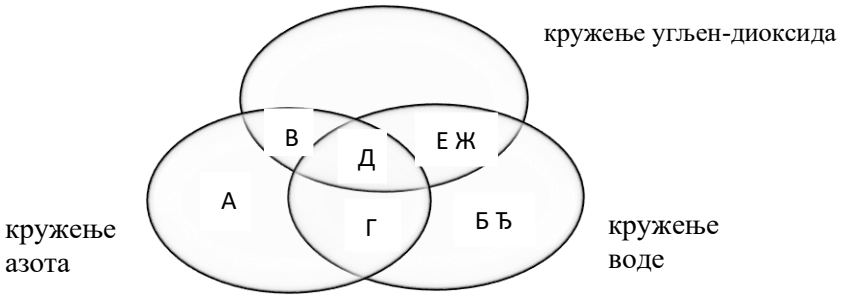
</td><td>4</td><td>8 x 0,5
Ако је нека ставка написана на два места, не признаје се ни на једном; ако је нека ставка прецртана одузима се 0,5 поена.</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>

■ **Тест 6 – Група Б** (Живот у екосистему)

<table>
<tr><th>Зад.</th><th>РЕШЕЊЕ</th><th>БОДОВИ</th><th>БОДОВАЊЕ</th><th>НИВО</th></tr>
<tr><td>1</td><td>4 – 2 – 1 – 3</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>2</td><td>а) паразитизам
б) микориза
в) коменсализам
г) мутуализам
д) азотофиксација
ђ) конкуренција</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>3</td><td>1. д; 2. а; 3. г; 4. б</td><td>2</td><td>4 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>4</td><td>а) Н; б) Н; в) Т; г) Н; д) Т; ђ) Н</td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>О</td></tr>
<tr><td>5</td><td><table><tr><th>Горњи ток реке</th><th>Средњи ток реке</th><th>Доњи ток реке</th></tr><tr><td>поточна пастрмка, алпска планарија</td><td>кончасте зелене алге, липљен</td><td>жабља ресина, штука</td></tr></table></td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>6</td><td><table><tr><th>Процеси у природи</th><th>Узрок</th><th>Последица</th></tr><tr><td>уништавање озонског омотача</td><td>фреони који се налазе у дезодорансима, клима-уређајима, замрзивачима</td><td>појачано ултраљубичасто зрачење које оштећује молекул ДНК у ћелијама живих бића</td></tr><tr><td>ерозија земљишта</td><td>крчење шума</td><td>спирање земљишта, нестанак вегетације; минерали из земљишта доспевају у реке и језера, где доприносе цветању воде и тровању водених токова</td></tr><tr><td>киселе кише</td><td>сумпор-диоксид и оксиди азота</td><td>исушивање шума и повећавање киселости земљишта, река и језера</td></tr><tr><td>ефекат стаклене баште</td><td>угљен-диоксид, метан, водена пара</td><td>подизање нивоа мора и океана ће довести до нестанка великог броја острва и потапања приобалских градова</td></tr></table></td><td>3</td><td>6 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>7</td><td><table><tr><th>Степа</th><th>Четинарска шума</th><th>Лишћарска листопадна шума</th><th>Планинске рудине</th></tr><tr><td>велика саса, банатски соко</td><td>европски рис, црни бор</td><td>цер, јазавац</td><td>каменике, старопланинска болорија</td></tr></table></td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>8</td><td>а) реинтродукција
б) претерана експлоатација
в) еколошки отисак
г) обновљиви природни ресурси
д) космополитска врста
ђ) фрагментација станишта
е) одрживи развој
ж) биоакумулација</td><td>4</td><td>8 x 0,5</td><td>С</td></tr>
<tr><td>9</td><td>Уљез: човечија глиста
Одговор: зато што је паразит, док су сви остали организми у посебним односима симбиозе</td><td>2</td><td>1 + 1</td><td>Н</td></tr>
<tr><td>10</td><td> 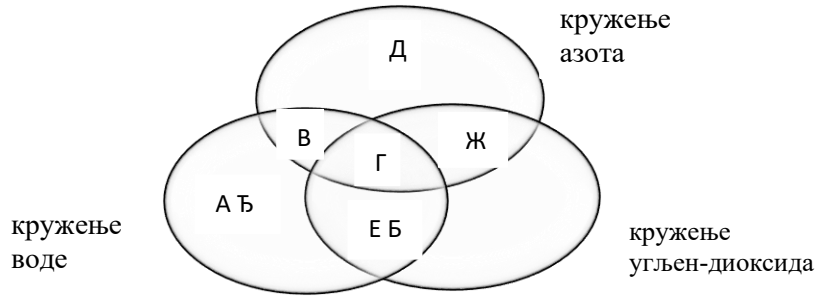
</td><td>4</td><td>8 x 0,5
Ако је нека ставка написана на два места, не признаје се ни на једном; ако је нека ставка прецртана, одузима се 0,5 поена.</td><td>Н</td></tr>
<tr><td></td><td>Укупно бодова:</td><td>30</td><td></td><td></td></tr>
</table>